Oświadczenie złożone
przez senatora Adama Szejnfelda
w dniu 5 kwietnia 2024 r.

Oświadczenie skierowane do ministra finansów Andrzeja Domańskiego

Szanowny Panie Ministrze!

Otrzymuję ze strony samorządów sygnały o występowaniu problemów dotyczących realizacji ich inwestycji finansowanych z dopłatami w ramach tzw. programu Polski Ład, czyli Rządowego Funduszu Polski Ład. Jest to program inwestycji strategicznych, który ma na celu zwiększenie skali inwestycji publicznych poprzez bezzwrotne dofinansowanie inwestycji realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego (j.s.t.). Program ten realizowany jest poprzez promesy inwestycyjne udzielane przez BGK.

Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych ma na celu dofinansowanie projektów inwestycyjnych realizowanych przez województwa, gminy, powiaty, miasta lub ich związki w całej Polsce. W ramach tego programu j.s.t. oraz ich związki mogły ubiegać się o bezzwrotne dofinansowanie realizowanych inwestycji.

Niestety, pojawiły się problemy z realizacją zobowiązań, zwłaszcza wtedy, kiedy podczas trwania inwestycji wystąpiły konieczności modyfikacji czy uzupełniania wniosków. Ze względu na to, że całość spraw realizowana jest w systemie elektronicznym, występują trudności z załatwianiem nawet oczywistych kwestii. Zaprezentuję problem na przykładzie Krzyża Wielkopolskiego, zwłaszcza że w tym przypadku jest on palący i wymaga szybkiego rozwiązania ze względu na upływające terminy.

W gminie Krzyż Wielkopolski w trakcie realizacji zadań dofinansowanych z rządowego programu Polski Ład, edycja RPOZ/2023, doszło do komplikacji, które należałoby bardzo pilnie usunąć. Mianowicie po otrzymaniu promesy inwestycyjnej gmina Krzyż Wielkopolski przystąpiła do realizacji zadania pn. „Remont budynku Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Krzyżu Wielkopolskim, ul. Sienkiewicza 1, działka nr 725". W trakcie robót budowlanych pojawiły się roboty dodatkowe. W związku z tym gmina złożyła w aplikacji Polski Ład, zgodnie z regulaminem, wniosek o zmianę zakresu inwestycji, wnioskując o dodatkowe środki na pokrycie kosztów wspomnianych robót. Wniosek złożony został 24 stycznia 2024 r., ale z uwagi na fakt, że nie było reakcji na wniosek ze strony BGK, gmina, by nie tracić czasu, a zatem i nie ryzykować zwiększenia wydatków, z własnych środków pokryła koszty związane z robotami dodatkowymi. Dzięki temu inwestycja została z powodzeniem zakończona z dniem 15 marca 2024 r.

Aby uruchomić środki z Polskiego Ładu, konieczna jest realizacja własnych zobowiązań, czyli zapłata za roboty, w tym za roboty dodatkowe i realizację wkładu własnego, co też gmina zgodnie z zasadami wykonała. Niestety, kiedy przystąpiła do złożenia stosownego wniosku o płatność, wystąpił problem z jego realizacją. Mianowicie aplikacja Polski Ład, przez którą składa się taki wniosek, wyświetla komunikat, że nie ma możliwości złożenia wniosku o płatność, ponieważ procedowany jest wniosek o zmianę zakresu inwestycji, złożony dużo wcześniej, bo w dniu 24 stycznia 2024 r., ale mimo upływu ponad 2 miesięcy niezałatwiony. Z przedstawionych powodów sytuacja wygląda następująco:

— w aplikacji złożony jest wniosek o zmianę zakresu inwestycji z dnia 24 stycznia 2024 r. i wniosku tego nie można już wycofać;

— do dnia dzisiejszego nie ma żadnej informacji o tym, co się dzieje ze wspomnianym wnioskiem;

— jednocześnie wniosek ten blokuje możliwość uzasadnionego złożenia przez gminę wniosku o płatność.

I tak oto powstał pat, a trzeba dodać, że w programie Polski Ład obowiązują 2 tzw. okienka płatnicze, tj. piętnasty i dwudziesty piąty dzień miesiąca, przed którymi należy wystąpić o wypłatę środków, i to 7 dni roboczych przed otwarciem danego okienka. To powoduje bardzo duże problemy, aby bowiem rozliczyć fakturę zgodnie z umową z wykonawcą robót, gmina Krzyż Wielkopolski musiała najpóźniej do 3 kwietnia 2024 r. wystąpić z wnioskiem o płatność. Tenże wniosek jest jednak w tej chwili zablokowany niezałatwionym w BGK poprzednim wnioskiem. Gmina potrzebuje zatem pilnego wsparcia w zakresie załatwienia swojego problemu.

Szanowny Panie Ministrze, w związku z przedstawioną sprawą mam prośbę, aby ministerstwo zainteresowało się nią i udzieliło gminie Krzyż Wielkopolski wsparcia w załatwieniu wspomnianego problemu.

Jednocześnie chciałbym zapytać, czy resort podejmie sprawę kompleksowej analizy realizacji zadań z zakresu Polskiego Ładu, mającej na celu m.in. wyeliminowanie podobnym przypadków.

Z poważaniem
Adam Szejnfeld